

JAK TO FUNGUJE U ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA

10 věcí, které potřebujete vědět

Milí rodiče,

součástí naší školy je také **školní psycholožka**, která je tu především proto, aby pomáhala dětem zvládat situace, které mohou být někdy ve škole, doma nebo mezi vrstevníky náročné. Psycholog není „kontrola“ ani „soudce“. Je to bezpečný dospělý, se kterým mohou děti mluvit, když si s něčím nevědí rady nebo prostě potřebují, aby jim někdo pomohl věci lépe pochopit. Psycholog zastává jinou roli než učitel, především dítě **nehodnotí**, snaží se co nejvíce **porozumět příčinám jeho chování a prožívání, pomoci mu poznávat sám sebe, regulovat své vnější projevy a umět vyjádřit své myšlenky a pocity**. Hlavním pracovním nástrojem psychologa je rozhovor a pozorování, ve škole často využívá i kreslení, tvorbu, pohyb a hru a také nejrůznější pomůcky, např. antistresové hračky, plyšáky, barvy, stolní hry, emoční a konverzační karty apod.

V textu níže jsou v 10 bodech shrnuty základní pilíře působení psychologa ve škole.

1. Dítě může za psychologem přijít samo

Nemusí čekat, až ho někdo doporučí, může přijít sám. Pokud má nějaký problém, trápí ho vztahy ve třídě, škole, učení, emoce nebo něco doma, může psychologa samo požádat o rozhovor. Pokud k tomu nemá odvahu, může se obrátit na učitele nebo rodiče, kteří mohou o konzultaci požádat za dítě.

2. Psycholog pracuje nejen s jednotlivci

Nedílnou součástí práce jsou také **preventivní a stmelovací programy pro třídy**, práce s třídním kolektivem, podpora dobrých vztahů, prevence šikany, programy zaměřené na emoce, komunikaci, spolupráci, motivaci nebo zvládání náročných situací. O kolektivních programech budou rodiče vždy předem informováni třídním učitelem.

3. K psychologovi nemusí chodit jen dítě, které má „problém“

Někdy dítě nemá problém, ale potřebuje jen podpořit nebo se poradit v některé oblasti života. Psycholog může dítěti pomoci například **s učením, motivací, trémou, vztahy, konflikty, změnou školy, začleněním do kolektivu** nebo **zvládáním emocí**. Někdy stačí jeden rozhovor. A někdy je užitečné jich mít několik.

4. Není potřeba podepisovat generální souhlas

U psychologických poradenských služeb poskytovaných ve škole se podle aktuální právní úpravy obecně nevyžaduje předchozí písemný souhlas zákonného zástupce, jako tomu bylo dříve (tj. před poslední právní úpravou 1. 1. 2026). **Škola má však povinnost žáky a jejich zákonné zástupce o poskytovaných poradenských službách prokazatelně a srozumitelně informovat** (tj. web, úvodní dopis atp.). O jednorázové či krátkodobé poradenské spolupráci rodič nemusí být vždy konkrétně informován (často si to ani žák nepřeje). Pokud by však vznikla potřeba dlouhodobější spolupráce nebo bylo téma žáka vyhodnoceno jako závažné, bude rodič vždy písemně (emilem) nebo i telefonicky informován o dalším průběhu spolupráce (tj. obecně téma, rozsah, způsob práce a předpokládaný cíl) v rozsahu, v jakém to umožňuje profesní mlčenlivost, a bude mít možnost využít osobní konzultace.

5. Dítě má právo na soukromí

Rozhovor s psychologem není automaticky předáván třídnímu učiteli ani rodičům do podrobností. **Psycholog respektuje soukromí dítěte a zachovává důvěrnost v rozsahu, který umožňují právní předpisy a profesní pravidla**. V praxi to znamená, že se rodič obvykle dozví obecně o probíraném okruhu témat, metodách práce, ve spolupráci s ním může být dohodnuto, na čem obecně se bude pracovat, a průběžně s ním bude vyhodnocován posun vzhledem k tématu.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA HORNÍ PLANÁ

Jiráskova 186, Horní Planá 382 26, IČO 60084731, tel.:380 738 121 e-mail: info@zshorniplana.cz

6. Psycholog ale nemůže slíbit úplné tajemství

Pokud se objeví informace naznačující **vážné ohrožení dítěte nebo jiné osoby**, může být nutné zapojit další dospělé nebo odborníky. Pokud to situace dovoluje, psycholog s dítětem předem probere, co je potřeba sdílet, s kým a proč.

7. Rodiče nejsou z práce psychologa „odstřiženi“

Naopak. **Rodič se může na školního psychologa kdykoliv obrátit s dotazem nebo žádostí o konzultaci.** Pokud je pro podporu dítěte důležitá spolupráce s rodinou, psycholog ji s rodiči aktivně hledá.

8. Někdy je potřeba pomoc i mimo školu

Školní psycholog není náhradou za klinického psychologa, psychiatra, psychoterapeuta nebo jiné specializované služby. Pokud potíže dítěte vyžadují péči, kterou škola nemůže zajistit, psycholog rodičům doporučí vhodnou další pomoc a podle potřeby jim může pomoci hledat cestu. **Může být prostředníkem, který předá kontakt na jiná pracoviště.**

9. V krizové situaci jednáme především kvůli bezpečí

Pokud dítě například hovoří o sebevraždě, závažném sebepoškozování, násilí nebo jiném závažném ohrožení, nelze situaci řešit pouze jako důvěrný rozhovor. Prioritou je **bezpečí dítěte a dalších osob** a zajištění potřebné pomoci.

10. Smyslem školního psychologa není hledat viníka

Smyslem je **pomoci dítěti, třídě, rodičům i učitelům situaci porozumět a hledat řešení.** Někdy je potřeba problém vyřešit rychle, jindy je důležitější dát věcem čas a prostor.

Kdy můžete školního psychologa kontaktovat?

Například když:

- se dítěti nechce do školy nebo se ve škole necítí dobře,
- má potíže s učením či motivací,
- řeší konflikty nebo problémy se spolužáky,
- má strach, úzkosti, smutek nebo výrazné změny nálady,
- je ve třídě problém s vztahy či šikanou,
- prochází náročnou změnou doma nebo ve škole,
- nebo jednoduše **nevíte, co se s dítětem děje a chcete se poradit.**

Nemusíte mít jistotu, že jde o „opravdový problém“. **Od toho je konzultace.**

Školní psycholog: Mgr. Tereza Smejkalová
Kontakt: tereza.smejkalova@zshorniplana.cz, tel. +420 727 821 943
Konzultační hodiny: PO – ST 9:00 – 13:00 nebo v jiný termín – **vždy dle předchozí domluvy**

*Děkujeme, že společně vytváříme školu, ve které se děti mohou učit nejen vědomosti,
ale také tomu, jak rozumět sobě, druhým a světu kolem sebe.*